

ROMÂNIA
CONSILIUL DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI ONU
PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI
Autoritate autonomă sub control Parlamentar

Str. Nerva Traian nr. 3, sector 3, București; tel. +40 21 371 27 66; fax +40 21 371 27 58;
e-mail: secretariat@consiliuldemonitorizare.ro; web: www.consiliuldemonitorizare.ro

Nr.

471/03.03.2015

APROB
PRESEDINTE

Dr. Emanuel Gabriel BOTNARIU

R A P O R T

privind vizita de monitorizare de follow-up desfășurată la Centrul de
Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică pentru Persoane Adulte cu
Dizabilități, localitatea Zebil, județul Tulcea

Sumar:

Prezentul Raport a fost întocmit ca urmare a vizitei de monitorizare de follow-up desfășurată la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică pentru Persoane Adulte cu Dizabilități, localitatea Zebil, județul Tulcea, efectuată conform prevederilor art.11 din *Legea nr.8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități*, cu modificările și completările ulterioare și este structurat în trei secțiuni, după cum urmează:

- I. Cadrul general și organizarea vizitei;
- II. Informații cu privire la beneficiari
- III. Măsurile adoptate ca urmare a recomandărilor inițiale și stadiul de implementare a recomandărilor.

I. Cadrul general și organizarea vizitei.

Prin Ordinul nr. 23/13.02.2025, președintele Consiliului de Monitorizare a dispus efectuarea unei vizite de monitorizare inopinate în perioada 17.02.2025 - 18.02.2025 la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică pentru Persoane Adulte cu Dizabilități, localitatea Zebil, județul Tulcea, denumit în continuare „centru”.

Din echipa de vizitare au făcut parte Mica Clara, inspector de monitorizare în cadrul Consiliului de Monitorizare, în calitate de coordonator al echipei, Mitrică Liliana și Morar Nadia Nicoleta, experți independenți, reprezentanți ai societății civile.

Vizita inițială s-a desfășurat în perioada 19.09.2023 - 22.09.2023, fiind întocmit Raportul de vizită nr. 2698/10.10.2023.

II. Constatările rezultate în urma vizitei de monitorizare.

1. Descrierea serviciului social

Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică pentru Persoane Adulte cu Dizabilități, localitatea Zebil, județul Tulcea este o unitate de asistență socială din subordinea DGASPC Tulcea, fără personalitate juridică.

La momentul vizitei centrul nu deține licență de funcționare, acesta funcționează fără a fi înscris în sistemul de evidență a serviciilor sociale și fără a fi înscris în Registrul electronic unic al Serviciilor Sociale, deși în preambulul planului de restructurare la legislația aplicabilă sunt enumerate și ordinul nr. 82/2019, anexa 1, care aprobă standardele specifice minime de calitate obligatorii pentru servicii sociale cu cazare de tip Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități și Casa de Tip Familial.

Centrul, este situat în localitatea Zebil, județ Tulcea, și funcționează în baza Planului de restructurare, aprobat în 18.12.2020.

Având în vedere, că centrul din luna decembrie 2020 și până la momentul vizitei nu deține licență de funcționare, conform legislației nu se pot încheia

contracte de prestări servicii, nu se pot face plăți pentru furnizorii de servicii sociale și nicio altă plată pentru un centru care scriptic nu există.

Centrul deține Regulamentul de Organizare și Funcționare/proceduri operaționale și a fost anexat tabelul cu informarea personalului cu privire la conținutul și respectarea acestora și cu semnăturile participanților.

1. Recomandare: Accesibilitate, mobilitate personală, libertatea de expresie și opinie și accesul la informație (art. 9 din CDPD).

- Accesibilizarea centrului cu suport tip „mână curentă, în spațiile comune (holuri, băi), unde nu există.
- Montarea elevatorului pentru deplasarea beneficiarilor cu probleme locomotorii între parter și etaj.

Constatarea inițială

Accesul în incintă este accesibilizat, cu mențiunea că unele rampe de acces sunt degradate, putând îngreuna astfel accesul persoanelor utilizatoare de fotoliu rulant.

Constatare vizită de follow-up:

Accesul în incintă este accesibilizat, cu mențiunea că unele rampe de acces sunt degradate, putând îngreuna astfel accesul persoanelor utilizatoare de fotoliu rulant.

Cu toate acestea, din informațiile disponibile, până la data vizitei de monitorizare de follow-up, nu au fost demarate lucrările de accesibilizare, întrucât beneficiarii vor fi mutați în alte locații.

Stadiu de implementare a recomandării:

Recomandarea nu a fost implementată.

2. Recomandare: Protejarea integrității persoanei art. 17 CDPD

- Ridicarea și securizarea obiectelor destinate casării.

Constatarea inițială

În interiorul și exteriorul centrului echipa de monitorizare identificat elemente de natură să pună în pericol viața și integritatea persoanelor cu dizabilități, la tot pasul:

- existența în exterior a wc-uri tip privată (în care accesul beneficiarilor a fost îngadit pe timpul efectuării vizitei de monitorizare), foarte multe gropi și haznale fără capac.
- în curte erau aruncate paturi metalice, chiuvete sparte, wc -uri, etc (situație specifică ambelor curți), în ziua de vineri (când echipa de monitorizare era în centru) se acționa la debarasarea acestora.
- existența unor leagăne cu rulmenții spărți (din curtea II au fost suspendate 2 leagăne pe data de 20.09.2023, după ce echipa de vizitare a constatat că o beneficiară a cazut cu leagănul în timp ce se dădea în el). În urma incidentului beneficiara a căzut cu leagănul, și-a rupt mâna și s-a lovit la cap, aceasta fiind dusă la spital unde i s-a băgat mâna în gips și a fost nevoie de intervenție care a necesitat suturarea ranei de la cap, în acest sens există fișa de incident.
- solarile din curte aveau în jur cantități mari de geamuri sparte (ridicate din incintă pe perioada vizitei de monitorizare).
- în dormitoarele cu paturi pe schelet din metal lipsesc capacele de cauciuc de deasupra patului.
- în corpul I exista 4 dormitoare fără uși deoarece se afla în recompartimentare.
- în corpul II există o scară adiacentă la care nu a fost limitat accesul beneficiarilor, pentru evitarea căderii în gol de la etaj la parter.

Constatare vizită de follow-up:

Cu privire la identificarea elementelor de natură să pună în pericol viața și integritatea persoanelor cu dizabilități, acestea au fost ridicate și securizate zonele.

Cu privire la rulmenții spați ai leagănelor, echipa a constatat că acestea au fost îndepărtate.

Stadiu de implementare a recomandării:

Recomandarea a fost implementată.

3. Recomandare: Respectul pentru cămin și familie art. 23 CDPD

- Asigurarea unei camere intime, cu dotările necesare, conform standard.

- Furnizarea de informații privind sănătatea sexuală și reproductivă beneficiarilor, inclusiv în colaborare cu organizații neguvernamentale sau alte asociații

Constatarea inițială

În centru există și un cuplu cu domiciliul în pavilionul II.

Constatare vizită de follow-up:

La momentul vizitei de follow-up, centrul nu asigură cameră intimă, cu dotările necesare, conform standard. Nu s-a găsit niciun registru din care să rezulte informații cu privire la sănătatea sexuală și reproductivă a beneficiarilor.

În pavilionul II încă mai locuia cuplul găsit la vizita inițială.

Stadiu de implementare a recomandării:

Recomandarea nu a fost implementată.

4. Recomandare: Recunoaștere egală în fața legii și accesul la justiție art. 12 și art. 13 CDPD

- Demararea procedurii de reexaminare a măsurii de punere sub interdicție, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. 6 din Legea nr. 140/2022.
- Asigurarea de sprijin în luarea deciziilor tuturor beneficiarilor din centru care să corespundă nevoilor și preferințelor acestora
- Formarea autorizată a angajaților în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități, în special privind planificarea și furnizarea serviciilor centrate pe persoană, sprijinului în luare deciziei etc.

Constatarea inițială

La data vizitei nu era demarată procedura de reexaminare a măsurii de punere sub interdicție, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. 6 din Legea nr. 140/2022.

Deși art. 12 prevede asigurarea exercitării capacității juridice inclusiv prin asigurarea sprijinului în luarea deciziei, personalul nu a beneficiat de formare și/sau perfecționare cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD), sprijinul în luarea deciziei și implementarea în activitatea de zi cu zi din centru. Cu toate

acestea, centrul are o procedură privind furnizarea sprijinului în luarea deciziei, pe care angajații spun că o aplică.

Constatare vizită de follow-up:

La momentul vizitei de follow-up nu era demarată procedura de reexaminare a măsurii de punere sub interdicție, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. 6 din Legea nr. 140/2022.

Cu privire la sprijinul în luarea deciziilor tuturor beneficiarilor din centru care să corespundă nevoilor și preferințelor acestora, centrul se implica. În ultimul an au fost reintegrați în societate un număr de 7 beneficiari.

Stadiu de implementare a recomandării:

Recomandarea a fost parțial implementată.

5. Recomandare: Sănătate art. 25 CDPC

- Completarea statului de funcții și ocuparea cu posturile de medici.

Constatarea inițială

Consultatiile la medicul psihiatru de fac prin deplasarea beneficiarilor la cabinetul medical în baza unui contract de colaborare care există (între centru și cabinetul de psihiatrie).

Constatare vizită de follow-up:

La momentul vizitei de follow-up, echipa de monitorizare nu a completat statul de funcții prin ocuparea posturilor de medici.

Stadiu de implementare a recomandării:

Recomandarea nu a fost implementată.

6. Recomandare: Abilitare și reabilitare art. 26 CDPC

- Reevaluarea și găsirea unor servicii adecvate nevoilor beneficiarilor.
- Diversificarea și aprofundarea practică a activităților de abilitare/reabilitare beneficiarilor.
- Desfășurarea și participarea angajaților la cursuri de calificare și perfecționare.

- Completarea statului de funcții și ocuparea cu posturi destinate recuperării /reabilitării beneficiarilor.

Constatarea inițială

În ansamblu, se constată că activitatea din centru este specifică unui cadru instituțional caracterizat prin izolare, rigiditatea rutinei în organizarea activităților și raportat la voința beneficiarilor. Realizarea unor proceduri și activități se desfășoară mai mult sub aspect formal. Beneficiarii cooperează/colaborează cu dificultate ca urmare a gradului și tipului de handicap ceea ce îngreunează procesul de comunicare.

Majoritatea timpului liber este petrecut în curtea centrului.

Constatare vizită de follow-up:

La momentul vizitei de follow-up activitatea din centru este la fel ca la vizita inițială specifică unui cadru instituțional caracterizat prin izolare, rigiditatea rutinei în organizarea activităților și raportat la voința beneficiarilor.

Stadiu de implementare a recomandării:

Recomandarea nu a fost implementată.

7. Recomandare: Munca și încadrarea în câmpul muncii art.27 CDPD

- Evaluare în vederea stabilirii capacității de muncă și integrarea/inserția, acolo unde se constată că este cazul, în câmpul muncii.

Constatarea inițială

Niciun rezident din centru nu a fost evaluat din punct de vedere al capacității de muncă. Niciunul dintre cei 115 de beneficiari nu este angajat pe piața muncii și nici în pregătire pentru aceasta.

Constatare vizită de follow-up:

La momentul vizitei de follow-up niciun beneficiar nu fusese evaluat din punct de vedere al capacității de muncă și nici nu erau angajați.

Stadiu de implementare a recomandării:

Recomandarea nu a fost implementată.

8. Recomandare: Standarde de viață și protecție socială adecvate art.28 CDPD

- Înlocuirea elementelor de mobilier uzate excesiv (reabilitare/modernizare integrală a centrului).
- Igienizare generală.
- Schimbare instalații și accesorii sanitare (total) plus accesibilizarea acestora.
- Repararea instalației electrice și înlocuirea accesoriilor lipsă.
- Schimbarea elementelor de recreere uzate și reamenajarea curții exterioare.
- Reamenajarea spațiilor de depozitare a alimentelor.
- Amenajarea spațiilor cu destinația sală de activități.

Constatarea inițială

Starea obiectelor de cazarmament este uzată și murdară, mobilierul este deteriorat neconform (paturi de mici dimensiuni iar saltelele sunt supradimensionate față de dimensiunile paturilor), saltele și pernele sunt uzate/patate. Pe timpul vizitei de monitorizare au fost înlocuite 20 saltele, 115 lenjeri, iar beneficiarii au primit îmbrăcăminte adecvată sezonului.

Spațiile de locuit ale beneficiarilor sunt improprii sau improvizate inclusiv pe holurile centrului sau în încăperi în care aceștia sunt nevoiți să doarmă.

Echipa de monitorizare a constatat că nu beneficiarii dețineau săculeți individuali cu periuța dinți, săpun, șampon.

Constatare vizită de follow-up:

La momentul vizitei de follow-up saltelele erau schimbate, cazarmamentul era în stare bună. Paturile nu erau schimbate.

Curtea exterioară era amenajată cu un foișor. Spațiile de depozitare erau amenajate și curate.

În centru nu există sală de activități.

Stadiu de implementare a recomandării:

Recomandarea a fost parțial implementată.

9. Recomandare: Viață independentă și includere în comunitate

- Planificarea centrată pe persoană cu fiecare beneficiar din centru care să vizeze nevoile, dorințele și aspirațiile acestuia în vederea asigurării accesului la servicii și resurse necesare unei vieți independente cu respectarea prevederilor Art. 19.

Constatarea inițială

Din documentele puse la dispoziție, echipa de monitorizare a constatat că beneficiarii au acces la servicii de suport necesare vieții și reintegrării în comunitate.

La nivelul centrului, persoanele cu dizabilități au asigurată asistență personală necesară vieții și integrării în comunitate, prin intermediul echipei multidisciplinară. Echipa multidisciplinară a centrului este coordonată de un singur manager de caz, pentru toți cei 115 de beneficiari.

Foarte puțini beneficiari mențin relații cu familia. În ultimii 2 ani, a existat o reintegrare în familie.

Constatare vizită de follow-up:

La data efectuării vizitei de monitorizare de follow-up, la nivelul au fost reintegrați în familie 7 beneficiari.

Stadiu de implementare a recomandării:

Recomandarea a fost implementată.

10. Recomandare: Libertatea și siguranța persoanei, nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant, nimeni nu poate fi supus exploatării, violenței și abuzului, protejarea integrității persoanei (art. 10, 14, 15, 16, 17 din CDPD)

- Formarea personalului specializat pentru a interacționa cu persoane cu dizabilități care prezintă comportamente dificile (inclusiv formare în

comunicare, tehnici de de-escaladare etc.) pentru a combate și a preveni izolarea rezidenților din cauza dizabilității, tratamentele fără consimțământ, precum și situațiile de criză și violența.

- Monitorizarea de către AJPIS, ANPD, ANPC, DSP, Consiliul Județean Tulcea, Ministerul Muncii, ANPDPD cu privire la recomandările făcute de Consiliul de monitorizare.

Constatarea inițială

Pe parcursul vizitei, inspectorul a sesizat următoarele autorități: ANPC, DSP, DSV, AJPIS și organele de poliție.

Organele de poliție în urma sesizării a constatat că se impune doar un proces verbal de contravenție cu sancțiunea avertisment, pentru toate cele sesizate de inspector, acesta întocmind raportul de contravenție doar cu privire la ferma găsită în incinta centrului și care funcționa fără niciun document. Cu privire la celelalte aspecte constatate de inspector că li s-a pus viața în pericol beneficiarilor și exploatarea acestora prin munca prestată la fermă, acesta a considerat că nu există.

Doamna doctor din cadrul DSP, a constatat că porcii nu sunt înregistrați și croțați și nici nu există autorizație de funcționare sanitară, a întocmit un proces - verbal prin care a pus sechestru pe cei 38 de porci, urmând ca acestora să li se facă analizele și duși într-o fermă autorizată. Totodată, a amendat șeful de centru cu suma de 1200 lei.

Inspectorii din cadrul ANPC a lăsat măsură de igienizare a centrului și o amendă de 1500 lei și cu invitație a domnului director general al DGASPC Tulcea la ei la sediu.

Inspectorii din cadrul DSP a încheiat un proces verbal prin care a lăsat măsură de igienizare a centrului.

Constatare vizită de follow-up:

La data efectuării vizitei de monitorizare de follow-up centrul fusese monitorizat de către AJPIS.

Cu privire la formarea personalului specializat pentru a interacționa cu persoane cu dizabilități care prezintă comportamente dificile (inclusiv formare în comunicare, tehnici de de-escaladare etc.) pentru a combate și a preveni izolarea rezidenților din cauza dizabilității, tratamentele fără consimțământ, precum și situațiile de criză și violența, această recomandare nu a fost implementată.

Stadiu de implementare a recomandării:

Recomandarea a fost parțial implementată.

În respectarea prevederilor art. 14 alin. (6) din Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, cu modificările și completările ulterioare, prezentul Raport de vizită se comunică instituției vizitate și autorității publice în subordinea și coordonarea căreia se află aceasta.

Șef Serviciu Monitorizare - Mica Clara

Expert independent - Mitrică Liliana

Expert independent - Morar Nadia Nicoleta